

Legnagyobb kincsünk, a víz

Ismeretterjesztő a jó csapadékvíz-gazdálkodási gyakorlatokról

@EU_ENV; Twitter

Települési környezetvédelmi infrastruktúra- fejlesztések

*a helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése és a környezeti
káresemények megelőzése érdekében.*

Tárkány település csapadék- víz-elvezetésének fejlesztése

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tárkány település csapadékvíz-elvezetésének fejlesztése

Vízvezetés minőségének javítása az ALKOTMÁNY, a PETŐFI, a KOSSUTH, a TÁNCICS, a FŐ, GÁRDONYI és a DAMJANICH utcák térségében

Projekt azonosító száma:

TOP-2.1.3-15-KO1-2016-00014

Tárkány Község Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 150 000 000 Ft Európai Uniói támogatás segítségével **megoldja a település csapadékvíz-elvezetését!**

A **fejlesztés célja** a természeti értékek védelme a károk enyhítésén keresztül települési (közlekedési) alpinfrastruktúra vízkároktól történő megóvása, és közterületek állapotának javítása (tisztán tartás, szennyező anyagokat is tartalmazó hordalékok nem rakódnak le), így a meglévő állapot megóvása.

A beruházás a település több pontján valósul meg. A Petőfi, a Damjanich, és a Táncsics utcák által körülhatárolt területen **szabadidő és látványtő kerül kialakításra**. A tó a település vízgazdálkodásának szerves részeként a jelenleg esetenként komoly problémákat és anyagi károkat okozó haváriákat csökkentené. A 2010-ben bekövetkezett belterületi árvíz és belvíz védekezést is igénylő vis-major részben a települési csapadékvíz-elvezető hálózat nem megfelelő kiépítése, részben a tározás/elvezetés megoldatlansága következtében állt elő. A tervezett tó és a település csapadékvíz-elvezető árokrendszerének összekapcsolása ezért kiemelten fontos a **jövőbeni vízkáresemények elkerülése**, a települési vízgazdálkodás tervezhető üzemeltetése érdekében.

Tárkányon megkezdődik a **csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése**, a vízfolyások, belvíz elvezető rendszerek rendezése.

© Urban Rain Systems

© RainwaterTanksDirect

A fejlesztés része továbbá a Alkotmány utca és az Alkotmány-Petőfi utca felől induló **földmedrű árok kotrása és rendezése**. A tervezett tóba történő csapadékvíz bevezetést biztosító meder ugyanis jelenleg náddal, cserjékkel és bokrokkal sűrűn benőtt, hordalékkal feltöltött. Megvalósul a Petőfi utcában a **csapadékvíz elvezető árok rekonstrukciója** is. A Petőfi utcában ugyanis jelenleg nincs egybefüggően kiépített csapadékvíz elvezető árok.

A Kossuth utca Gárdonyi és Petőfi utca közötti szakaszán részben lefolyástalan, teljesen feltöltődött árokrendszer található. Az itt keletkező csapadékvizek összegyűjtése érdekében megvalósul a **csapadékvíz elvezető árok és az ingatlanok bejáróinál megfelelő átereszek** kialakítása. Ezen túl, a kialakításra kerül a Kossuth utca Gárdonyi u.-Petőfi u. és a Kossuth utca—Gárdonyi u.-Fő u. közötti szakasz **csapadékvíz elvezető árok**, és a Petőfi utca - Fő utca **összekötő szakasz** csapadékvíz elvezető árka is, hisz a területről lefolyó csapadékvíz elvezető árok nem épült a szakaszon. Az összekötő szakasz környezetében keletkező csapadékvíz **nyílt árkon** keresztül a Fő utca burkolt elvezető árkába kerül bevezetésre. A fejlesztés részét képezi továbbá, Táncsics utca meglévő **földárok és tóhoz csatlakozó földmeder rekonstrukció** is.

A tervezett tó és a Táncsics utca vízvezető árkának kapcsolatát a Táncsics utcára merőleges, Damjanich utcával párhuzamosan futó földmeder biztosítja. A szakasz jelenleg sűrű aljnövényzettel benőtt, fás-cserjés mederszakasz. A **mederszakasz rendezését**, cserje és bozótirtást, gazkaszálást, valamint a meder kotrását el kell végezni a vízvezetés biztosításához. A fejlesztés része a Damjanich utca meglévő **földárok rekonstrukciója** is, hisz a területen a csapadékvíz elvezető földmedrű nyílt árok és az átereszek az utca mindkét oldalán feliszapolódtak, a karbantartás hiánya miatt az átereszek eltömődtek.

© UK-Geotherm

Miért fontos vizeink védelme?

Jelenleg Földünk teljes vízkészlete 1,4 milliárd km³. Noha a Föld felszínének közel háromnegyedet részét víz borítja, ennek a hatalmas **vízmennyiségnek csak egy része használható fel az emberiség számára**. Merthogy a teljes vízkészlet 97 %-át a tengerek, óceánok teszik ki. Jórészt tehát emberi fogyasztásra alkalmatlan.

A teljes vízkészletből mindössze 0,003 % bolygónk becsült édesvízkészlete. Könnyebben érzékelhető e csekély mennyiség, ha elképzeljük, **ezer vízcseppből csupán 3 cseppnyi víz édesvíz**. Mi több, ennek is a kétharmad része fagyott állapotban van jelen^{1;2}.

Az eltűnő vízbázisok és a népességszám növekedése miatt bekövetkező **vízhiány sajnos már az emberiség jelentős részét érinti**. Félelmetes belegondolni, hogy 2025-re (a WHO előrejelzése alapján) az emberek mintegy fele vízhiányos területeken fog élni³.

VÍZKÉSZLETÜNK **3 %-A**
ÉDESVÍZ, ÉS ENNEK
KÉTHARMADA
FAGYOTT ÁLLAPOTBAN VAN

© W. P. Lab

A vízhiány egyik oka a mindenki számára érzékelhető klímaváltozás. A **klímaváltozás hatásai Magyarországon** is éppúgy észlelhetők, mint a világ többi részén, sőt, hazánk sajnos a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik^{4;5}.

¹ Szalkay Csilla: Édesvízért folyó konfliktusok a világban és kialakulásuk lehetőségei Magyarországon, 2004

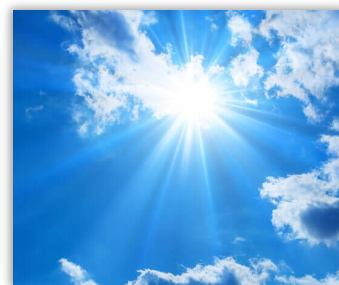
² Forrás Vízőrző Civil Hálózat honlapja: A föld vízkészlete, 2019

³ Tóth Judit: Klíma-apokalipszis: 2025-re a Föld lakóinak 2/3-a vízhiánnyal küzd majd, 2016.12.11

⁴ The United Nations World Water Development Report, 2014

⁵ Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló): A klímaváltozás hatásai, következményei, és az alkalmazkodás lehetőségei, 2011

Mindnyájan ismerjük a sokat hangoztatott hatásokat, mint a jégsapkák olvadása, vagy a tengerszint emelkedése. Azonban a klímaváltozásnak számos olyan közvetett hatása is van, amit itthon, akár **saját kertünkben, közvetlen környezetünkben is tapasztalhatunk:**

© Safety Glasses USA

Szélsőséges időjárási jelenségek (pl. viharok, árvizek, földrengések, hurrikánok, hőség hullámok, erdőégek, aszályok, stb.) gyarapodnak, **kiszámíthatatlanná válik az időjárás**

Az invazív növényfajok és kártevők egyre ellenállóbbak, és ezzel **kiszorítják a haszonnövényeinket**

Termésveszteség, termés kiesés, paraziták okozta károk, ezáltal **költségesebb a gazdálkodás**

Az emberek számára veszélyes **betegségek, járványok** gyarapodnak, az UV-sugárzás erősödik, pollenek gyakrabban váltanak ki allergiát, a frontérzékenység erősödik

Egyes fajokat **fokozottan védenünk kell**, például a méheket a beporzás miatt

© Lya Cattel
Getty Images

Mindazonáltal, **hazánk az édesvíz készlet szempontjából szerencsésnek számít** a világ sok más országához képest. Magyarország területe ugyanis nem tartozik a vízhiánnyal érintett térségek közé. Itthon egyelőre ismeretlen a korlátozott vízhozzáférés fogalma.

Éppen ezért sem feltétlenül érezzük égetően fontosnak a vizeink védelmét. Mégis az, hisz vizeink (az esővizet is beleértve) által összeköttetésben vagyunk Földünk összes területével. **Vizeink szennyezése, pazarló használata visszafordíthatatlan károkat okozhat, az ivóvíz csak részlegesen megújuló erőforrásunk.**

Mindannyiunknak egyéni felelőssége, hogy tudatosan kezeljük a vízfogyasztásunkat, és odafigyeljünk vizeink állapotára. Erre számos lehetőségünk van, akár a mindennapi rutin, a mezőgazdasági tevékenységek, vagy a fogyasztói döntéseink részeként is. Már akkor is sokat teszünk a **víz pazarlás elkerüléséért**, ha csak annyi vizet használunk mosáshoz, főzéshez, mosakodáshoz, amennyi feltétlenül szükséges, illetve, ha a háztartásokban keletkező szürkevizet újrahasznosítjuk.

Ezen túl, úgy tervezzük a mezőgazdasági munkálatokat, kertjeink gondozását, hogy az a **lehető legkevesebb fölösleges vizet használja** föl, például a csepegtető öntözés előnyben részesítése, az esőtető öntözés elkerülése, az esővíz gyűjtése, kút fúrása a vezetékes víz használata helyett, a gyakoribb talajlazítás, talajtakarás, vagy a növényeink elhelyezése (lejtőhelyzet kihasználása, bakok létrehozása) által.

© The Micro Gardener

© Femina

A **tudatos vízfelhasználás** része a vizeink védelme, a víztakarékos életmód folytatása, mások ösztönzése a tudatosságra, vagy akár bizonyos termékek vásárlásának csökkentése is. Hisz, vannak olyan termékek, élelmiszerek, amelyek előállításához nagymennyiségű vízre van szükség. Például, egy olyan hétköznapi termék esetében, mint a teafilter. Egy csésze tea előállításához ugyanis 40 liter vízre van szükség. A legvízigényesebb termék listáját azonban a marhahús vezeti; egy kilójához nem kevesebb, mint 16 000 liter víz szükséges⁶.

⁶ Varga-Sebestyén Benjámín: „Az édesvíz lesz a XXI. század olaja? Hogyan befolyásolhatja a vízkérdés hazánk geopolitikai helyzetét?”, 2018

Miért fontos a lakosok számára a csapadékvíz-elvezetés fejlesztése?

Jövőbeli víz okozta károk elkerülhetők

A vizek helyben tartása fontos környezetünk tisztasága és védelme, a vízpazarlás elkerülése, és a hatékonyabb vízgazdálkodás érdekében. A beruházással elkerülhetők a jövőbeli víz okozta károk, és csökkenthető azok kialakulásának kockázata.

© Neat & Clean

Tisztább és biztonságosabb környezet

Tisztább és biztonságosabb környezetet és szebb utcaképet ad. Ehhez azonban szükséges az is, hogy a városlakók a megépült, megújított csatornarendszert rendeltetés szerint használják, és gondozzák annak környezetét.

Hatékonyabb vízgazdálkodás

Ösztöni a helyi lakosokat a gondozott utcakép megtartására, a környezet tisztán tartására, és a vizek helyben tartásának fontosságára. Ezzel együtt, a hatékonyabb vízgazdálkodás módjaira is, mint a csapadékvíz gyűjtése és felhasználása a háztartásokban, kertekben, amely pénztárcakímélő és környezettudatos.

Hogyan járulhatunk hozzá a fejlesztéssel érintett helyi lakosként a hatékony vízgazdálkodáshoz?

Mindig **tartsuk tisztán** a víz-elvezető árkokat!

Ápoljuk az **utcaképet!**

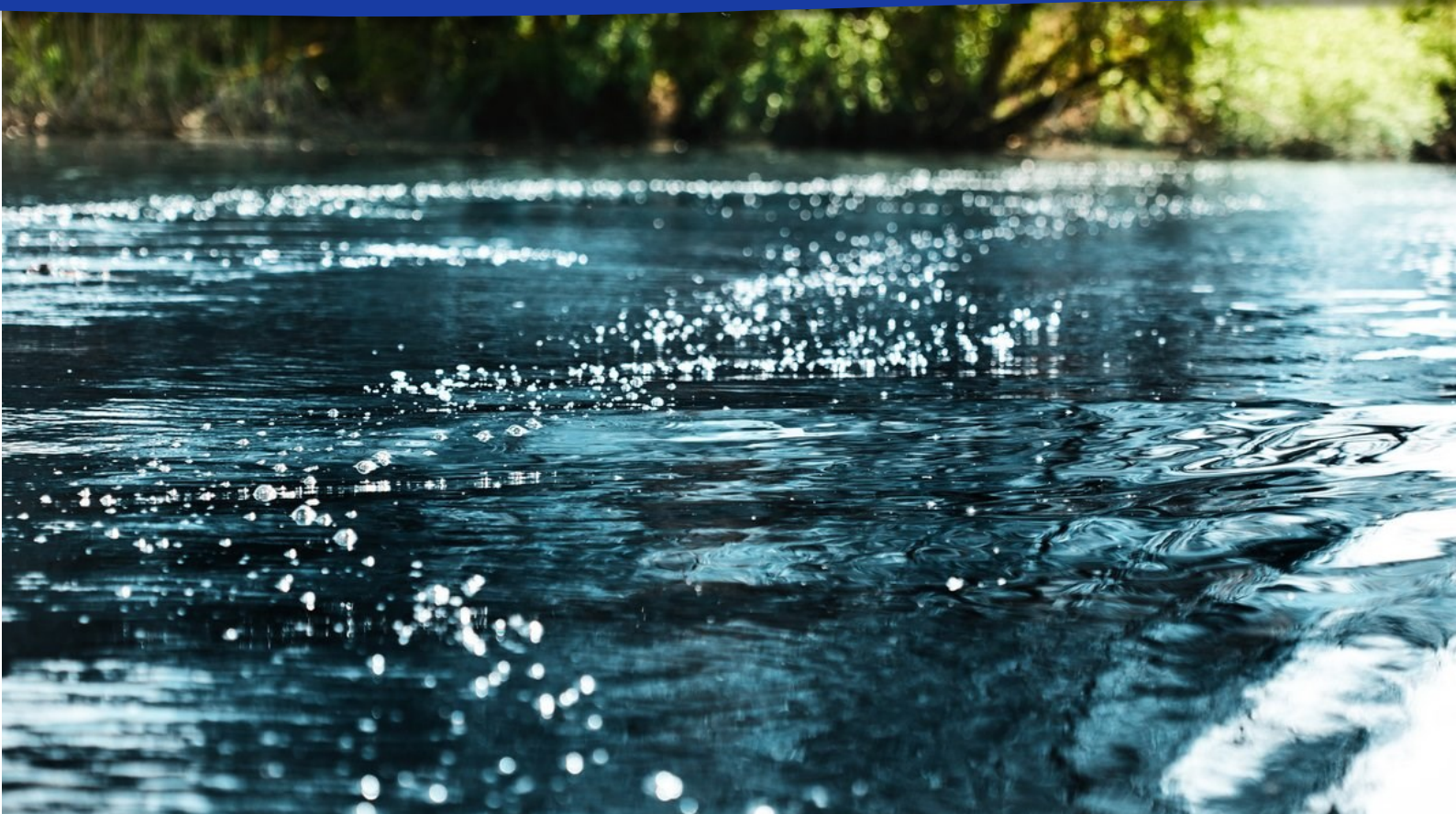
Minél **kevesebb vizet igénylő gazdálkodást** folytassunk, például otthonunkban használjuk újra a háztartási vizet, összegyűjtött esővízzel öntözzünk, vagy takarjuk a talajt a párologtatás csökkentése érdekében!

Ne öntsünk folyékony hulladékot, esetleg veszélyes hulladékot (permetlé, takarítószer stb.) az árokba, mert ez jelentős környezetszennyezést okozhat!

Ne gyomirtózzuk a csatornapartokat, rézsűket, mert a növényzet nélkül a csatorna könnyebben bemosódik, és a vízszállító képesség jelentősen csökkenhet!

© Proactive Cleaners

A projekttel, illetve a tervezett szemléletformálási akcióval kapcsolatban kérdés esetén az alábbi elérhetőséghez fordulhatnak:

**TÁRKÁNY KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

<http://www.tarkany.hu/>

2945 Tárkány, Fő u. 144.

Tel.: (34) 458-227

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE